

Steigen kommune

8283 LEINESFJORD

**SVAR PÅ HØRING ANGÅENDE MAINSTREAM NORWAY AS
SIN SØKNAD OM ETABLERING AV SETTEFISKEANLEGG I FORSAN,
STEIGEN KOMMUNE.**

MAINSTREAM NORWAY søker om konsesjon til produksjon av 8 millioner smolt pr år. Søknaden om bærer preg av ufullstедige opplysninger, feil og mangler og er ikke egnet som dokument for behandling som sak i Steigen etter Plan – og bygningsloven. Konsesjonsbehandlingen for settefiskeanlegget bør skje parallelt med plansaken.

Det er ikke mulig å ta stilling til saken på det grunnlag som foreligger. Ut fra den kunnskap vi har om natur, kultur og friluftslivsverdiene i Forsan går Naturvernforbundet klart mot bygging av et settefiskeanlegg. Dersom utbygger går videre med planene må Steigen kommune stille krav om en plan som inneholder program for utredning av konsekvensene utbyggingen kan medfører slik Plan – og bygningsloven forutsetter. Det er viktig at også Naturmangfoldloven legges til grunn for planarbeidet.

Denne uttalelsen er å betrakte som et innspill til oppstartmeldingen, som forventes sendt på høring.

I prosjektbeskrivelsen mangler inntegnet kraftstasjon, vanntårn og vannvei for rørgate mellom kraftverk og settefiskeanlegg. Det er også kommet fram gjennom møter med private grunneier at det er usikkerhet om plassering av både kraftverk og settefiskeanlegget er uklart fordi nødvendige avtaler mellom Mainstream Norway og Nord Salten kraftlag AL ikke ferdigforhandlet. Beskrivelse av bygningsmasse er også uklare om høyde på bygg og flatemål. Disse spørsmål må avklares til høringen på planprogrammet.

Settefiskeanlegget som begrunnelse for kraftutbygging

Olje- og energidepartementet har 26.06.09 gitt konsesjon til Nord Salten Kraftlag om kraftutbygging i Forsavassdraget. Forsanvatn kan etter innlagte begrensninger over året, reguleres inntil 5 meter ved senking og det er satt vilkår om minstevannføring i Forselva for å ivareta miljøverdiene. Etter innstilling fra NVE har OED lagt til grunn at kraftstasjonen skal ligge nede ved

elevutløpet i Forsbukta. I tillegg er det åpnet for etablering av minikraftverk under fjellfoten for å skaffe minstevannføring til den anadrome strekning i Forselva. Dette er en del av konsesjonsvilkåret.

OED skriver i en pressemelding da konsesjonen ble gitt: ”- Tillatelsen til Forsanvatn kraftverk er et godt eksempel på hvordan vannkraftutbygging og næringsutvikling kan kombineres. Forsanvatn kraftverk i Steigen kommune gjør det mulig å etablere smoltanlegg.”

Naturvernforbundet vil presisere at uttalelsen ikke er tuftet på relevant faktagrunnlag om smoltanlegget. NVE avviste å ta hensynet til smoltanlegg i konsesjonsbehandlingen. Uttalelse viser at konsesjon fra OED til Forsanvatn kraftverk er gitt på bakgrunn av etablering av settefiskeanlegg uten de nødvendige utredninger og behandlinger. Det manglet konsekvensutredning, reguleringsplan, nødvendig tomtegrunn og arealer, utslippstillatelser, reguleringsregime og konsesjoner etc. Dette er meget kritikkverdig av OED.

I tillegg sier en svært fornøyd olje- og energiminister, Terje Riis-Johansen, at det er positivt med mer kraft i et område som ble rammet hardt da krafttilførselen ble brutt for noen år tilbake. Naturvernforbundet i Nordland er sterkt uenig i Olje- og energidepartementets konsesjonsbehandling. Naturvernforbundet mener dette er et svik fra regjeringa mot SoriaMoria-erklæringa. INON, biologisk mangfold, reindrift og vassdragsnatur taper i strid med fastsatte mål uten at samfunnsinteresse taler for kraftutbygging. Området har overskudd på elektrisk kraft. Slendrian fra kraftselskapet med vedlikehold av kraftlinjer lokalt belønnes med utbyggingstillatelse.

Naturvernforbundet i Nordland har gjennom hele prosessen rundt konsesjonsbehandlingen av Forsanvatn Kraftverk vært i mot en konsesjon fordi:

- En utbygging vil medføre betydelige inngrep i villmarkspreget kystnatur og et uberørt vassdrag.
- Overskuddet på kraft er vel 40 % av forbruket i Helgeland/Salten, og kraftlinjenettet har ikke kapasitet til å frakte mer strøm ut av regionen.
- En kraftutbygging vil stride mot nasjonal miljøpolitikk og Norges internasjonale forpliktelse om å ta vare på våre gjenværende villmarksområder og Stortingets vedtak om å stanse tap av biologisk mangfold innen 2010.
- Negative konsekvenser for reindrift.
- Tunge miljøfaglige institusjoner gikk mot konsesjon, inklusive Fylkesmannen i Nordland og Direktoratet for naturforvaltning.
- Det er sterk støtte i distriktet og Steigen kommune om å ta vare på de verdiene som er knyttet til landskap og miljø i Forsanvassdraget.

Disse forhold må også legges til grunn for konsesjonsbehandlingen av konsesjon til etablering av settefiskeanlegg i Forsanvassdraget.

Utredningsprogram og konsekvensutredning

MAINSTREAM NORWAY søker om konsesjon til produksjon av 8 millioner smolt pr år. I prosjektbeskrivelsen mangler inntegnet kraftstasjon, vanntårn og vannvei for rørgate mellom kraftverk og settefiskeanlegg.

Naturvernforbundet i Nordland etterlyser utredningsprogram og konsekvensutredning av omsøkte settefiskeanlegg. 0-alternativet bør også utredes.

Det henvises til konsekvensutredninger gjort i forbindelse med Nord Salten kraftlags søknad om Forsanvatn kraftverk. Program for denne konsekvensutredning ble fastsatt 07.07.98 og deler av utredningene er fra Samla plan på 80-tallet. Det er således ikke tatt tilstrekkelig hensyn til senere krav vedrørende Naturmangfoldloven og tap av biologisk mangfold, INON-områder og Elevdeltabasen. Forsan har status som et lokalt viktig våtmarksområde og er et nasjonalt viktig gruntvannsdelta. Saken bør også vurderes mot Vanndirektivet som nå er gjort gjeldende for Norge.

I tidligere prosjektbeskrivelse av settefiskeanlegget er vann vei og kraftverk inntegnet som vist på dette kartet:

Kart fra tidligere plan: I tillegg til vannvei og kraftverk som kartet viser er det også behov for vanntårn. Dette fins det ingen kjent beskrivelse av.

Biologisk mangfold

Forsbukta er et viktig beite- og hekkeområde for flere arter vadefugl og sjøfugl oter. Endrede isforhold etter regulering er ikke vurdert. Området må kartlegges bedre også i forhold til at Bukta er viktig beiteområde for fugl i vinterhalvåret.

Oter er en sårbar rødlistet art og regionen har derfor et særlig ansvar for å sikre artens eksistens. Konfliktnivået mellom settefiskeanlegg og oter har vært merkbart, og det blir således gitt skadefellingstillatelser på arten. Vi vil nevne at det fra før er etablerte flere settefiskeanlegg i Sagfjorden, Innhavet, Dyping, Holmvåg (Holmvågfjorden har utløp i Sagfjorden) og Innhavet.

Havørn er å regne som ansvarsart for Saltenregionen. Oter er en viktig art for dens eksistens da den finner føde etter oter. Vi har en god bestand av havørn men det er riktig å tenke helhetlig over vårt ansvar for artenes eksistens.

Nye undersøkelser av biologiske verdier bør vurderes.

Turisme og friluftsliv

Med Steigen-tunnelen ble Forsan mer tilgjengelig for friluftsliv og turisme. Enklere adkomst har utvilsomt resultert i større bruk. Som en ser ut av planskisse er settefiskeanlegget tenkt plassert i nær tilknytning til rasteplass. Bygningsmassen blir stor og ruvende i landskapet.

Rasteplass er godt tilrettelagt for turister, men også lokalbefolkningen bruker plassen. På planskisse kan en telle antall campingturister på det aktuelle tidsrom ortofoto er tatt. Konfliktnivået mellom rasteplass er etter vår vurdering svært høyt. I følge utbygger fremstilles det nesten som om at for den som ikke har øyne i nakken vil ikke settefiskeanlegget merkes. I tillegg til støy er også lukt kjente problemer.

Rasteplassen ble anlagt i forbindelse bygging av Steigenveien og er et spleiselag mellom Steigen kommune, fylkeskommunen og vegvesenet. På rasteplassen har kunstneren Gunn Harbitz laget en skulptur alger sneller og calamitter. Kunstverket til Harbitz skildrer utviklingen fra sjølevende alge til landplante. Landskapet rundt Forsan er også en del av kunstverket og settefiskeanlegget vil sette det ut av perspektiv. Tilgang til Bukta og strandsonen vil i følge utbygger bli avstengt. Vi vil også presisere at Steigenveien har lagt beslag på det meste av strandsonen i område. Runder en Forsklubben på andre siden av Bukta går fjellet i havet inn hele Sagfjorden. Dette er med på å gjøre allmennhetens tilgang til strandsonen fra rasteplass svært viktig for friluftsliv og rekreasjon.

Forholdet til arealplanen

Utbygger gir feil opplysning om forholdet til arealplan. Det hevdes at området er avsatt til LNF område der spredt bebyggelse er tillatt. Dette er direkte feil. Området er avsatt til LNF 1 i arealplan for Steigen der bygging ikke er tillatt. Området må derfor i sin helhet omreguleres, og det må derfor utarbeides reguleringsplan før utbygging kan komme på tale.

Ut fra de faktiske forhold vedrørende natur og friluftsliv er selvsagt området klassifisert riktig ved LNF1. I en tid der fred og ro, natur og friluftsliv stadig blir mer etterstrebet har området rundt Forsbukta stor verdi for dagens brukere. Området er ikke satt av som akvakulturområde i kommuneplan.

Forurensning

Av søknad fremkommer det at det ikke er planlagt renseanlegg på utslipp / kloakk Det oppgis heller ikke mengde med kloakk som vil bli sluppet ut i fjorden. Det opplyses et forforbruk på 756 tonn. Ut fra våre kilder vil det antas utslipp sammenlignet en befolkningsmasse på 8 - 16000 personer.

Dette er et ikke ubetydelig utslipp særlig om en tar i betraktning allerede eksisterende anlegg i nevnte fjord. Sagfjorden har også flere store matfiskeanlegg, nærmest kommer Svartfjell og Veggen. Renseanlegg bør være et absolutt krav til denne type settefiskeanlegg.

En konsekvensutredning bør kartlegge forhold i fjorden. Utslipp er tenkt på 50 meters dyp ut av nevnte rasteplass og heller ikke langt ut fra Sirines hyttefelt. Utslipp er tenkt oppe på terskel mellom Forsklubben og Svartfjell. Denne er en mye brukt fiskeplass og konsekvenser må utredes. Fjorden går bratt nedover utfor utslippsområde og en finner kjente områder for blant annet uer, en rødlistet art. I nevnte områder er det koraller som også er en truet naturtype. Nedslamming vil ødelegge arters leveområder.

Det må og foreligge forslag til manøvreringsregime til anlegget. Det fins pr i dag ikke eksempler på at kombinasjon kraft / smolt er gjennomførbart. Og det er derfor ingen sammenlignbare anlegg i drift som vi er kjent med. Det opplyses i søknaden om avtale mellom Nord Salten kraftlag og Mainstream Norway om tilgang på 90m³ / minutt. I innstilling fra NVE foreligger det manøvreringsregime der kraftverk skal stå stille fra mai til oktober slik at magasinet når HRV. Et smoltanlegg treger stabil vanntilgang gjennom hele året. Et forbruk på 90m³ / min uten tilsig til magasin resultere i ca. 1 meter nedtapping av Forsanvatn pr måned eller ca 5 måneders forbruk. Vi er også kjent med problemer Mainstream Norway har ved sitt settefiskeanlegg i Dyping der det er stadige dispensasjoner fra fastsatt manøvreringsreglement på grunn av små nedbørsmengder etc. Vil et slikt scenario kunne utspille seg ved et eventuelt anlegg i Forsan også?

MAINSTREAM er selvforsynte med settefisk lokalt gjennom allerede eksisterende anlegg. Situasjonen er sannsynligvis underskudd i deres anlegg i Finnmark og settefisk vil bli fraktet nordover med lange avstander.

Med vennlig hilsen

Erling Solvang
Leder Naturvernforbundet Nordland

Kopi: Fylkesmannen i Nordland
Nordland Fylkeskommune
Reindriftsforvaltningen i Nordland
Norges Naturvernforbund
Forum for Natur og friluftsliv i Nordland